

Dosarul nr. 2r-200/20

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: L. Bagrin

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

DECIZIE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a încetat procedura în apel inițiată la cererea de apel declarată de avocatul Munteanu Sergiu în numele și interesele reclamantilor Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu,

c o n s t a t ă:

La 30 octombrie 2017, avocatul Munteanu Sergiu, acționând în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a depus cerere de chemare în judecată (concretizată pe parcurs) împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Valeriu Canțer, compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Elenei Crăciun compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Olgăi Moraru compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Olesei Varnița compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Andrei Balica compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Valentinei Cernopolc compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Victoriei Marcu compensația în mărime de 250 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Irinei Leu compensația în mărime de 500 euro, exprimați în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 2 155,36 de lei.

În rest, cerințele s-au respins ca fiind nefondate.

La 18 mai 2019, avocatul Munteanu Sergiu, în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 9 septembrie 2019, cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral. (vol. II, f.d. 1, 50-55)

La 21 mai 2019, CA „Air Moldova” SRL a depus cerere de apel preliminară, iar la 7 august 2019 cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii în partea admiterii pretențiilor acțiunii, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată. (vol. II, f.d. 5, 37-41)

Prin încheierea din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat pentru examinare cererile de apel depuse de CA „Air Moldova” SRL și de avocatul Muntean Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și

Irina Leu împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a încetat procedura în apel inițiată la cererea de apel declarată de avocatul Munteanu Sergiu în numele și interesele reclamantilor Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, deoarece apelul a fost semnat și depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL, s-a casat hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată. (vol. II, f.d. 92, 93-99)

La 2 martie 2020, avocatul Muntean Sergiu, acționând în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a declarat recurs împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii ca fiind neîntemeiată și restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului avocatul Sergiu Muntean a indicat că la 30 octombrie 2017 a depus în interesele reclamantilor cererea de chemare în judecată împotriva CA „Air Moldova” SRL.

Instanța de judecată, stabilind că de către reprezentant a fost respectată legea procedurală (art. 166, 169, 170 din Codul de procedură civilă) pentru realizarea dreptului la acțiune, adică pentru intentarea unui proces civil, a primit această cerere în procedură.

Instanța de judecată a admis participarea avocatului în calitate de reprezentant al reclamantilor în baza mandatului avocațial nr. 0888921 din 23 septembrie 2017, la care a fost anexată lista cu numele, prenumele și semnăturile reclamantilor, precum și împuternicirile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 mai 2019, acțiunea a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 mai 2019, avocatul Sergiu Muntean în calitate de reprezentat al apelanților Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a depus apel.

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, procedura în apel a fost încetată pe motivul semnării și depunerii apelului de către o persoană neîmputernicită.

Reprezentantul recurenților, avocatul Sergiu Muntean, consideră că încheierea contestată este neîntemeiată, ilegală și nefondată, deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, temei procesual care duce în mod imperativ la casarea integrală a acesteia.

A menționat că prin mandatul avocațial nr. 0888921 din 23 septembrie 2017 și anexa la mandat, care conținea lista cu numele, prenumele și semnăturile reclamantilor, precum și împuternicirile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă, numărul și seria mandatului, numărul și data contractului semnat personal de fiecare client, reclamantii au împuternicit avocatul Muntean Sergiu de a le reprezenta interesele pentru revendicarea drepturilor încălcate în instanța de judecată pentru toate instanțele de orice nivel de jurisdicție.

Constituția consacră în art. 20 alin. (1) că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar în alin. (2) stabilește că nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

În speță instanța de apel a interpretat eronat legea, deoarece legea procesuală nu conține reglementări exprese privind reprezentarea în cazul în care reclamantii sunt concomitent mai multe persoane și în situația în care este o acțiune colectivă.

Legea specială invocată de instanță nu prevede sancțiunea nulității împuternicirilor și nu conține prevederi care ar veni în contradicție cu speța. Nulitatea poate surveni doar în cazul în care legea civilă sau procesuală prevede expres acest fapt.

În acest sens, consideră că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legii speciale.

Mai mult, pentru o asemenea speță nu există prevederi în hotărârea guvernului invocată de instanța de apel.

Totodată, articolele invocate din Codul civil nu sunt aplicabile, forma autentică a actului juridic este solicitată doar atunci când reclamantul delegă dreptul de a alege avocat sau de a-i acorda împuternicirile special, adică oferă acest drept altei persoane, anume și doar în asemenea situație este cerută forma autentică, chiar dacă reclamantul delegă acest drept însuși avocatului, dreptul de a semna singur cu sine în interesul reclamantului (contrapartita), alte excepții nu există.

În speță însă reclamantii au semnat personal contractele fiind transmise prin poșta electronică, ulterior întoarse în formă fizică semnate în original, mandatul nefiind posibil de trimis în termen optim în circa 8 state și orașe diferite, la fel și cu mandatul, în cazul în care reclamantul/apelantul/recurentul semnează personal o anexă pe care este indicat seria și numărul mandatului (actului juridic de bază), sunt indicate toate împuternicirile acordate expres, acțiunea, avocatul, numărul contractului și toate acestea sunt semnate personal în original de reclamantii.

Forma acestui act adițional, conform prevederilor Codului civil urmează forma actului principal, adică forma scrisă, iar nerespectarea formei scrise niciodată nu a avut drept sancțiune nulitatea, deși forma scrisă cerută de lege este respectată în totalitate și cazuistica constant a instanțelor naționale acceptă forma scrisă a anexelor la mandate în cazul acțiunilor colective cu reclamantii/apelanții/recurenții multipli din diferite state și orașe îndepărtate, altfel

nefiind posibil de a respecta termenele de prescripție impuse și făcând imposibil liberul acces la justiție.

Mai mult, semnarea unor anexe la mandate, în care sunt indicate toate drepturile oferite expres, seria și numărul mandatului, contractului etc, este o măsură legală, proporțională și necesară care trece triplul test al CtEDO, or aceste 8 persoane care împreună au peste 20 de capete de cerere, locuiesc în state și orașe diferite ale lumii, obiectul acțiunii este o recompensă de circa 250 euro. Consulatele Republicii Moldova fiind slab răspândite se pot afla la interval de circa 500 kilometri minim, astfel încât deplasarea reclamanților la sediul consulatului pentru perfectarea unei procure ar putea costa mai mult decât obiectul acțiunii judiciar civile, astfel încât aceștia ar fi privați de liberul acces la justiție, neavând posibilitate reală de a-și apăra legal drepturile și libertățile sale.

Cu atât mai mult semnarea unor anexe la mandate este o practică constant întâlnită în multiple state în cazul acțiunilor colective.

Legea națională fiind una neclară și impredictibilă, nu prevede un mecanism clar și accesibil în cazul în care este vorba de acțiuni colective iar reclamanții fiind localizați în diferite colțuri ale lumii și având acces îngreunat la consulatele Republicii Moldova.

Potrivit art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Mai mult, la primirea pe rol a cererii de chemare în judecată, în baza aceluiași mandat avocațial, instanța de judecată nu a invocat careva carențe de împuterniciri, admitând participarea reprezentantului în ședințele de judecată și constatând că pretențiile reclamanților sunt legale și întemeiate.

Astfel, consideră că instanța de apel la judecarea apelului a dat dovadă de formalism excesiv și a scos de pe rol un apel legal, întemeiat și fondat pentru motive formaliste.

La emiterea încheierii instanța de apel eronat a aplicat prevederile legale privind nulitatea actului juridic, invocând toate articolele ce se referă la nulitate fără a specifica un articol clar însă.

Instanța de apel eronat a apreciat că forma urma să fie cea autentică, notarială, or, în situația în care reclamantul semnează personal, contractual de asistență juridică, mandatul, forma actului juridic este cea scrisă, iar orice acte accesorii contractului și sau mandatului urmează forma actului principal adică forma scrisă, toate anexele fiind semnate personal, au fost semnate corect în formă scrisă, respectiv, instanța eronat solicita forma autentică și eronat a decis că împuternicirile sunt nule.

Totodată, Hotărîrea de Guvern nr. 158 din 28 februarie 2013 nu prevede reglementări cu privire la semnarea, nu interzice sau nu sancționează semnarea unei anexe, nici prevederi referitoare la acțiunile colective la fel nu sunt prevăzute.

Astfel, în lipsa sancțiunilor expres prevăzute în legea special, instanța de apel a aplicat sancțiunea nulității în mod arbitrar și eronat, invocând absolut neîntemeiat și ilegal că ar fi fost necesară forma autentică (autenticată notarial), or această formă se cere doar în cazul când reclamantul oferă unei alte persoane

dreptul de a-i alege avocat, iar în speță contractele și anexele la mandat au fost semnate personal de reclamanti.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul consideră că recursul din 2 martie 2020 este declarat în termen, or copia încheierii contestate a fost expediată avocatului Muntean Sergiu prin intermediul poștei electronice la 21 februarie 2020 (vol. II, f.d. 100).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și în raport cu materialele dosarului, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din actele dosarului, la 30 octombrie 2017 avocatul Munteanu Sergiu, acționând în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a depus cerere de chemare în judecată (concretizată pe parcurs) împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată s-a admis parțial. (vol. II, f.d. 6-32)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 mai 2019, avocatul Munteanu Sergiu, în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a declarat apel. Ulterior, la 21 mai 2019, apel a declarat și CA „Air Moldova” SRL.

Prin încheierea din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat pentru examinare cererile de apel depuse de CA „Air Moldova” SRL și de avocatul Muntean Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (vol. II, f.d. 60)

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a încetat procedura în apel inițiată la cererea de apel declarată de avocatul Munteanu Sergiu în numele și interesele reclamantilor Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, deoarece apelul a fost semnat și depus de o persoană care nu este în drept să declare apel. (vol. II, f.d. 87, 88-91)

Prin decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL, s-a casat hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată. (vol. II, f.d. 92, 93-99)

La 2 martie 2020, avocatul Muntean Sergiu, acționând în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, a contestat cu recurs încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că Curtea de Apel Chișinău și-a întemeiat soluția adoptată prin încheierea contestată din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, motivând că avocatul Muntean Sergiu a declarat apel fără a avea împuternicirea să depună cererea de apel deoarece persoanele fizice Canțer Valeriu, Crăciun Elena, Moraru Olga, Varanița Olesea, Balica Andrei, Cernopolc Valentina, Marcu Victoria și Leu Irina, acordând împuterniciri avocatului de a semna și depune apelul în numele lor, au semnat de fapt niște anexe/înscrisuri, care nu sunt admisibile în calitate de acte juridice ce demonstrează existența împuternicirilor procedurale și nu echivalează cu mandatul avocațial sau procura, deoarece nu au puterea juridică a unei procuri autentificate notarial. Or, cererea de apel în numele și interesele apelanților a fost semnată și depusă de avocatul Muntean Sergiu în baza mandatului avocațial care nu este semnat de către persoanele fizice respective.

A reținut că anexele prezentate nu pot fi acceptate ca fiind acte juridice conforme, deoarece nu produc efecte juridice, fiind acte lovite de nulitate, deoarece nu corespund formei impuse de lege.

Astfel, instanța de apel a conchis că în lipsa unor reglementări exprese a raporturilor dintre reprezentant și client, avocatul Muntean Sergiu a declarat apel fără a prezenta o împuternicire întocmită conform prevederilor legale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului declarat și cadrul legal aplicabil speței, consideră soluția instanței de apel de a înceta procedura în apel greșită și care urmează a fi apreciată ca o limitare a dreptului apelanților de acces liber la justiție, reieșind din următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 360 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare apel reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, prevede că împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă.

Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 6 alin. (2) lit. a) și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se înserează împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stabilește că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

În speță, analizând materialele cauzei, avocatul Munteanu Sergiu pentru a proba împuternicirile de reprezentare în instanța de judecată a intereselor persoanelor fizice Canțer Valeriu, Crăciun Elena, Moraru Olga, Varanița Olesea, Balica Andrei, Cernopolc Valentina, Marcu Victoria și Leu Irina, a prezentat în instanța de judecată mandatul avocațial nr. 0888921 din 23 septembrie 2017, pe verso-ul căruia e indicat că a fost eliberat conform anexelor pe cinci file (vol. I, f.d. 77).

Anexele la mandatul avocațial nr. 0888921 din 23 septembrie 2017 cuprind lista cu numele, prenumele și semnăturile reclamanților, numărul și seria mandatului, numărul și data contractului semnat de fiecare client, precum și împuternicirile acestuia, inclusiv dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (vol. I, f.d. 14-18).

Iar în asemenea circumstanțe, Colegiul consideră că argumentele recurentului și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

În acest context, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate argumentele din recurs precum că instanța de apel a dat dovadă de formalism excesiv și a încetat

procedura în apel, în situația în care reclamantii au semnat personal contractual de asistență juridică și toate anexele la mandatul avocațial.

Or, Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, nu conține reglementări exprese privind reprezentarea în cazul în care reclamantii sunt concomitent mai multe persoane și în situația în care este o acțiune colectivă.

La fel, nu prevede reglementări cu privire la semnare, nu interzice sau nu sancționează semnarea unei anexe.

În asemenea circumstanțe, Colegiul consideră că instanța de apel a interpretat în sens restrictiv, în defavoare justițiabililor, prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar.

Respectiv, nu poate fi reținut argumentele instanței de apel precum că actele juridice prezentate de avocat (anexele la mandatul avocațial), nu fac dovada existenței împuternicirilor de a reprezenta reclamantii/apelanți.

Așadar, Colegiul constată că concluzia instanței de a înceta procedura în apel numai pentru motivele sus-evidențiate, ar putea aduce atingere nejustificată dreptului reclamantilor de acces la instanța de judecată, protejat de art. 5 din Codul de procedură civilă, art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 CEDO.

Instanța de recurs menționează că deși instanțelor de judecată le revine, în primul rând, sarcina de a interpreta și de a aplica normele de drept procedural, un formalism excesiv în aplicarea acestora se poate dovedi contrar art. 6 § 1 din Convenție atunci când acesta se face în detrimentul unuia dintre participanții la proces (a se vedea, mutatis mutandis, Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei, nr. 48.553/99, pct. 81, CEDO 2002-VII).

Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale (Bellet împotriva Franței, Hotărârea din 4 decembrie 1995, pct. 42, 36, Cañete de Goñi împotriva Spaniei, nr. 55.782/00, pct. 34, CEDO 2002-VIII).

Drept urmare, în speță este important de menționat că Curtea Europeană de nenumărate ori s-a expus că o interpretare deosebit de strictă a regulilor de procedură în instanțele naționale (formalism excesiv) poate priva reclamantii de dreptul lor la acces la instanță.

Astfel, având în vedere ca apelantul a depus cererea de apel respectând prevederile art. 364 din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să examineze cererea de apel.

Din aceste considerente, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, cu casarea încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu.

Se casează încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Munteanu Sergiu în interesele lui Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea compensațiilor pentru întârzierea zborului și a penalităților, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă se trimite la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru